

Nechceme billboardy aneb Brněnské stavební předpisy

 kverulant.org/cases/nehceme-billboardy-v-brne

4. června 2024

Cílem Kverulanta je odstranění nelegálních a nebezpečných reklamních ploch a omezení jejich nekontrolovatelné výstavby na území Brna. Po letech snahy se tomuto tématu začalo věnovat i vedení města a z Brna zmizely stovky billboardů. I díky Kverulantovi byly v létě roku 2024 přijaty Brněnské stavební předpisy (BSP), které by měly významným způsobem zastavit další šíření vizuálního smogu. Kverulant bude kontrolovat, jak jsou BSP dodržovány. Kontrolujte odstraňování billboardů v Brně s námi finanční podporou naší práce.

Odstraňování billboardů v Brně 13.4.2018, foto: Kverulant.org

V minulosti v Brně i přes všechny sliby politiků a úřadů počet reklamních panelů stále narůstal. Nejenom že byla ohrožována bezpečnost na silnicích, ale i bez jakéhokoliv konceptu byl nekontrolovatelně zabírán veřejný prostor. Problémem byly zejména nelegální billboardy. Podle názoru policie z roku 2015 bylo právě v Brně celých 80 % billboardů instalováno nelegálně. A právě o odstranění těchto billboardů šlo Kverulantovi především.

Brno sobě

Podstatný kus práce udělali sami Brňané. Ti v roce 2015 zmapovali reklamní plochy v Brně a v případě podezření ověřili u úřadů, zda jsou skutečně legální; podle výsledku pak usilovali o jejich odstranění. Na očištění brněnských ulic od nelegálních reklam se podíleli i úředníci z radnice Brna-středu, magistrátu i krajského úřadu. Brňany již nerozptylují například reklamy na křižovatce ulic Vídeňská a Jihlavská nebo v Trnité ulici.

Už v prvním půlroce od startu tohoto projektu bylo na přelomu roku 2015 a 2016 odstraněno 10 velkých billboardů. Brněnská policie si naší iniciativy všimla a i ona začala konat a připsala si na konto 30 odstraněných velkých billboardů a několik set malých reklamních ploch. Pozadu nezůstala dokonce ani Česká televize. I ta poslala brněnským úřadům svoji první výzvu k odstranění pravděpodobně nelegálního billboardu. A v dubnu 2015 přinesla další reportáž o odstraňování billboardů v Brně. Tentokrát se o demontáž billboardu zasadila brněnská policie ve spolupráci s magistrátem.

Povolování billboardů navzdory nesouhlasu policie

Ale abychom brněnské úředníky jen nechválili, je třeba uvést, že povolování nových billboardů a prodlužování povolení stávajících často běželo ve starých kolejích. V lednu 2016 požádala úřednice stavebního úřadu městské části Brno-střed Krajské ředitelství Policie Jihomoravského kraje o vyjádření ke stavbě dvou nových reklamních nosičů v zelené ploše při ulici Hladíkova. Policisté vydali jednoznačně nesouhlasné stanovisko.

Podle policistů zamýšlená stavba odporovala zákonu o silničním provozu hned v několika bodech. Stavební úřad Brno–střed však nesouhlas policie zcela ignoroval. Úředníci v březnu 2016 vydali územní souhlas se stavbou obou nosičů. Kverulant si nedovede udělení souhlasu se stavbou nových billboardů navzdory dobře odůvodněnému negativnímu stanovisku dopravní policie vysvětlit jinak než korupcí.

Jen málokdy vydává policie souhlasné stanovisko ke stavbě nového billboardu. To však není závazné, jak ukazuje Kverulantova reportáž z dubna 2017, kdy brněnský úřad prodloužil stavební povolení oboustrannému billboardu na křižovatce ulic Drobného a Lesnické. Přestože se na této křižovatce stala jedna z největších tragických dopravních nehod a policie s prodloužením zásadně nesouhlasila a přesto, že stavební úřad obdržel žádost o prodloužení v lednu 2016, tedy v době, kdy již dávno uplynula doba trvání této dočasné stavby

(31.12.2014). Za této situace měl stavební úřad zahájit řízení o odstranění předmětné dočasné stavby a nikoliv prodloužit billboardu povolení.

Watch Video At: https://youtu.be/5bx_699sqAY

Terénní výzkum

Zmapovat Brno a jeho reklamní zákoutí si dala v prosinci 2022 za úkol Adéla Šnajdrová. Potřebovala to totiž pro svoji diplomovou práci „Vizuální smog a venkovní reklama se zaměřením na billboardy ve vybraných částech města Brna“. Prochodila při tom zhruba 140 kilometrů a našla celkem 272 reklamních nosičů. Z toho 198 v Brně-střed, 42 v Komíně a 32 v Bosonohách. Každý vyfotila, prostřednictvím map si k němu uložila GPS souřadnice a následně si pak ke každému hledala údaje z katastru nemovitostí. Ze všech nalezených se jich 190 vyskytovalo na soukromých pozemcích a těch zbylých 82 na pozemcích ve vlastnictví obce. Vše seřadila do tabulek a následně se všemi informacemi zaslala na jednotlivé podatelny MČ spolu s žádostmi o další informace. Ptala se, kdy bylo daným reklamním stavbám vydáno stavební povolení a kdy toto povolení vyprší. Úředníci se studentku od jejího záměru zmapovat

billboardy v Brně pokusili odradit vysokou platbou za poskytnutí požadovaných informací. Proto tento poplatek za ni zaplatil Kverulant.

V Brně – Komíně mělo ze 42 celkem 38 reklamních nosičů platné stavební povolení. Brno – Bosonohy mělo na svém území 20 nelegálně umístěných nosičů. Brno – střed má z výběru největší katastrálních území a Adéla Šnajdrová tam našla nejvíce reklamních nosičů, celkem 56.

Z informací poskytnutých na podzim 2023 vyplynulo, že z 272 nalezených nosičů je prokazatelně nelegálně umístěných 66. A z toho se jich právě 39 nachází na pozemcích statutárního města Brna. Statutární město Brno má uzavřené nájemní smlouvy na 25 kusů billboardů. Roční příjem v roce 2021 byl 574 986 Kč, v roce 2022 byl 601 233 Kč, to je cca 24 000 Kč na jeden zasmluvněný billboard za rok. Z 14 billboardů nemělo Brno příjem žádný. Byly postaveny nelegálně.

Brněnské stavební předpisy

Nový stavební zákon přinesl možnost pořízení vlastních městských předpisů třem největším městům ČR. Ve středu 29. května 2024 schválila Rada města Brna finální verzi Brněnských stavebních předpisů (BSP). Dokument nabude účinnosti k 1. červenci 2024 a stane se tak závazným pro všechny stavebníky, projektanty i úřady zapojené do povolovacího procesu. Předpisy zpracované na míru Brnu údajně umožní zohlednit charakter velkého města a stanovit přesnější standardy a požadavky než ty uvedené v celostátních předpisech. Přípravu dokumentu měla na starost Kancelář architekta města Brna (KAM) ve spolupráci s Odborem investičním Magistrátu města Brna.

Brněnské stavební předpisy a billboardy

Brněnské stavební předpisy se regulací venkovní reklamy zabývají v hlavě V. „Požadavky na umístování staveb pro reklamu a reklamních zařízení“. Jde § 31 až § 36.

BSP zakazují umístování staveb pro reklamu a reklamních zařízení v místech, které by mohly narušit architektonický, urbanistický, krajinný, přírodní nebo pietní charakter prostředí.

Vzdálenost mezi dvěma billboardy s plochou větší než 4 m², musí být neméně trojnásobkem plochy panelu v metrech čtverečních, ne však méně než 100 metrů, vždy po jedné straně pozemní komunikace.

Zakazuje se umístování staveb pro reklamu a reklamních zařízení v památkových rezervacích a památkových zónách, pokud jejich plocha přesahuje 4 m². Stejný zákaz platí i pro parky a lesy. V těchto místech lze umístit pouze plakátovací sloupy nebo stavby, které slouží k zprostředkování informace bez reklamní povahy nebo označují konkrétní provozovnu nebo budovu instituce.

Samostatně stojící stavby pro reklamu a reklamní zařízení nesmí nepřiměřeně omezovat pěší pohyb a musí být zachován průchozí prostor o čisté šířce nejméně 1,5 metru. Dále se zakazuje umístování staveb pro reklamu a reklamních zařízení v blízkosti stromů, aby se nezasahovalo do korunového a kořenového prostoru.

Billboardy nelze umístit na oplocení či na opěrné zdi. Výjimku mají pouze dočasná ohrazení stavenišť, kde reklama slouží k označení provozovny a není větší než 4 m². Reklamní zařízení umístěné na opěrných zdech nesmí mít plochu panelu větší než 6 m². Reklamní poutače nelze umístit ani na zábradlí ve veřejném prostranství.

Vývěsní štíty, tedy reklama umístěná kolmo k fasádě nesmí vystupovat více než 0,8 metru před fasádu a nesmí přesáhnout plochu panelu 6,5 m².

Boj proti billboardům nekončí

Kverulant se domnívá, že Brněnské stavební předpisy poskytují dobrý legislativní rámec na zastavení šíření vizuálního smogu a na likvidaci toho stávajícího. V odůvodnění BSP se v kapitole věnované venkovní reklamě uvádí: „Smyslem regulace staveb sloužících pro reklamu je zabránit nepřiměřené expozici městského prostředí stavbami pro reklamu a reklamními zařízeními a nastavit jejich základní standard, aniž by ale byla omezena rozumná míra informační náplně veřejného prostoru.“ Teprve praxe však ukáže, zda se odpovědní úředníci budou BSP skutečně řídit. Kverulant to bude i kontrolovat a nebude sám.

Skvělou práci v mapování nelegálních billboardů odvádí i iniciativa Přidej se strhni to, která na svém facebookovém profilu měla v květnu 2024 8,5 tisíc sledujících. Prověřovat jednotlivé billboardy lze přes jejich webové stránky, kde se člověk dozví plno informací, jak při zjišťování legálnosti umístění postupovat. Jejich mapa Demolice Plakátova se postupně zaplňuje jednotlivými objekty. U každého billboardu je fotografie, souřadnice a podrobné informace o něm.

Prosba o podporu

Boj proti vizuálnímu smogu v Brně ještě stále není u konce. Pomozte nám i vy vyčistit tohle krásné město. Začněte podporovat naše úsilí, jakkoliv malým, za to však pravidelným darem.

Za Kverulantův tým Vojtěch Razima

[Zpět na výpis kauz](#) [Chci darovat](#)